

#1

Gemeente Almere

CORONA
THERMOMETER
VAN DE STAD

GEZONDHEID EN ZORG – OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID – SAMENLEVING EN WELZIJN – WERK EN INKOMEN
ECONOMIE, WONEN EN MOBILITEIT – ONDERWIJS EN KINDEROPVANG – CULTUUR, VRIJE TIJD EN SPORT

Sinds maart 2020 houdt corona ons in de greep. We bevinden ons nog altijd in een acute fase van de coronacrisis, waarin we ons zo veel mogelijk richten op het bestrijden van het virus. Maar er wordt ook nagedacht over de toekomst. Naarmate de coronacrisis voortduurt, groeit het besef dat de effecten nog jarenlang merkbaar zijn. Dat maakt het noodzakelijk om met maatregelen de negatieve effecten van corona te dempen en waar mogelijk om te buigen. Maar wat zijn de effecten? Hebben we daar al goed zicht op? Hoe krijgen we deze effecten in beeld?

In Almere wordt sinds april 2020 maandelijks de **Monitor Coronacrisis** gepubliceerd. Daarin zien we aan de hand van cijfers hoe het in de afgelopen periode ging in Almere. Daarnaast zijn in het voorjaar van 2020 de **mogelijke toekomstige effecten van corona op Almere** in beeld gebracht aan de hand van verschillende scenario's. Deze studie wordt op dit moment geactualiseerd.

Tussen verleden en toekomst zit het heden. In het 'nu' beleven inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente wat de coronacrisis voor ons allemaal betekent. In het nu vindt ook het gesprek plaats tussen college en gemeenteraad over de gevolgen van de coronacrisis voor Almere op tal van terreinen. Eens in de vier weken (de vakanties niet meegerekend) wordt de Corona Thermometer gepubliceerd. De inhoud is een com-

binatie van cijfermatige en kwalitatieve informatie en wordt gebruikt als input voor het gesprek tussen college en gemeenteraad. Voor de zomer wordt deze werkwijze geëvalueerd: helpen deze gesprekken en de bijbehorende Thermometer u een goed beeld van de stad te vormen, zodat u voldoende uitgerust uw taak als stadsbestuur kan oppakken?

De eerste bespreking vindt plaats op de Politieke Markt van 4 maart 2021. Voor deze bespreking is het thema 'jongeren en corona' uitgelicht. Daarvoor is momenteel veel aandacht, maar er is ook **misinformatie**. Daarom is het van belang om gezamenlijk te duiden wat de betekenis van cijfers is en verhalen. Er worden gasten uitgenodigd om de dagelijkse praktijk toe te lichten, wat de effecten zijn van de coronamaatregelen op het leven van de jongeren in onze stad.

De drie centrale vragen voor de corona thermometer van de stad

WAT IS DE ACTUELE
STAND VAN ZAKEN?

WAT ZIJN DE MAATREGELEN
OM DE EFFECTEN VAN
CORONA TE VERLICHTEN?

WAT IS DE
VERWACHTE TREND?

+ op pagina 17, de TOP 5 vragen aan het Klant Contact Centrum in deze periode

KCC
TOP5

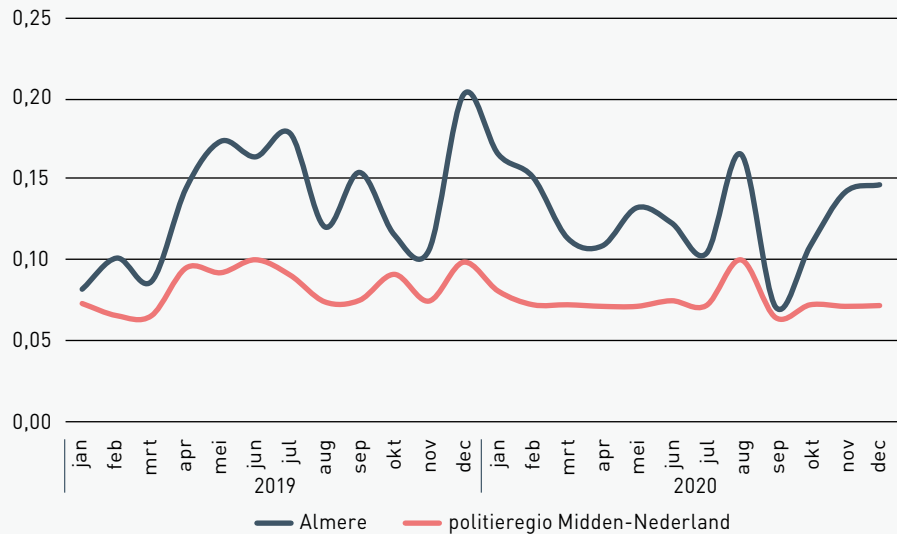

GEZONDHEID EN ZORG

JEUGDHULP, HUISELIJK GEWELD EN KWETSBARE GROEPEN

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 1: Misdrijven huiselijk geweld per 1.000 inwoners in Almere en politieregio Midden-Nederland (Bron: RVS Midden-Nederland)

- Jongerenwerkers signaleren dat de Almeerse jongeren het zwaar hebben in deze tijd, waar eenzaamheid, depressie en soms ook armoede en uitzichtloosheid een rol spelen. Ook is een groot deel van de jongeren het zat om digitaal in gesprek te gaan met professionals of leerkrachten. Deze signalen zijn ook bekend bij de jongeren maatschappelijk werkers van de JGZ Almere waarmee nauw wordt samengewerkt. Ze ervaren extra druk vanuit de naleving van regelgeving maar geen duidelijk perspectief.
- Met name de 18+ jongeren hebben het zwaar, omdat zij onder andere vanwege de RIVM-maatregelen niet mochten deelnemen aan activiteiten in en rondom de buurtcentra.
- Kwetsbare jongeren verdwijnen sneller uit beeld, omdat het jongerenwerk binnen de RIVM-regels maar beperkt zijn werk kan doen.
- Jeugdhulpverleners geven aan dat de complexiteit van de hulpvragen toeneemt. Denk bijvoorbeeld aan depressies en trauma's.
- De druk op het jeugdzorgstelsel groeit. Er zijn meer crisisplaatsingen, complexe problematiek en een hoger ziekteverzuim. Een van onze grootste zorgaanbieders heeft een ziekteverzuim van 15%. Hierdoor moeten keuzes gemaakt worden in het aanbod.
- Enerzijds melden partners in de stad een toename van kindermishandeling via de politie. Anderzijds laten de cijfers in de monitor geen stijging zien. De partners in de stad geven aan dat er waarschijnlijk een sluimerende problematiek gaande is die niet wordt gesignaleerd en dat de huidige cijfers niet kloppen. Niemand komt meer 'achter de voordeur' en er wordt minder gesignaleerd door kinderopvang, scholen en jeugdwerkers.
- Het aantal misdrijven waarbij sprake is van huiselijk geweld neemt niet toe (zie figuur 1), maar de casussen zijn wel ernstiger geworden. Er worden 15% meer diensten ingezet bij Veilig Thuis Flevoland (VTF). Dit houdt in dat er meer complexe problematiek is op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook wordt aangegeven door VTF dat er meer behoefte is aan ambulante crisishulp en crisisbedden.
- Er zijn ongeveer 50% meer reguliere trajecten Vrouwenopvang in 2020 ingezet.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Tweewekelijks contact met de partners jeugdveiligheid	Tijdens dit overleg worden actuele knelpunten besproken. Op basis hiervan worden er afspraken gemaakt en gemonitord. Meerdere knelpunten in de keten zijn op deze manier in een vroegtijdig stadium aangepakt.
Digitale doorgang activiteiten door maatschappelijke partners	Maatschappelijke partners zoals de Schoor, Humanitas en Youth for Christ en jongerenplatform JAMES laten diverse activiteiten digitaal doorgaan en buurthuizen blijven open voor kwetsbare doelgroepen. Hierdoor vinden jongeren een professional met een luisterend oor, afleiding, een positieve invulling van hun tijd en blijven ze met elkaar in contact.
Inzet extra Rijksbudget Corona bij Veilig Thuis Flevoland	Veilig Thuis Flevoland heeft de mogelijkheid gehad om tijdens de lockdown capaciteit in te zetten, omdat de benodigde tijd voor een dienst langer werd.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- De grenzen van de uitvoering van jeugdhulp komen in beeld volgens de aanbieders. Het wordt steeds moeilijker om crisisplaatsingen te organiseren.
- Veilig Thuis Flevoland verwacht een toename van meldingen na de lockdown en zodra alle scholen weer open zijn. Na de eerste lockdown nam het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling ook toe.
- Ook worden er na de lockdown meer meldingen verwacht voor jeugdhulp en Wmo. Door een verwachte toename van meldingen worden er ook extra kosten ten aanzien van de uitvoering van VTF, jeugdhulp en Wmo verwacht.
- Naast de bekende kwetsbare groepen vormt zich nu ook een schil daaromheen, die aangeeft met weerbaarheidsklachten te kampen.

GEZONDHEIDSZORG EN PUBLIEKE GEZONDHEID

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

- De zorggroep meldt extra druk op huisartsen en wijkverpleging, vanwege vroegtijdig ontslag van Covid-19 patiënten uit het ziekenhuis om de doorstroom te realiseren. Het is een combinatie van mentale druk en de uitgebreide beschermingsmaatregelen.
- Eind 2020 steeg het ziekteverzuim, o.a. door besmettingen, dit daalde in januari weer. Bij de wijkverpleging waren er begin februari geen besmettingen bekend.
- Medio december t/m medio januari was er een toename van het aantal besmettingen in verpleeghuizen. Begin februari is er nog slechts één locatie bekend met een beperkt aantal mogelijke besmettingen.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Vaccinatie	Almere heeft een eigen priklocatie in de Sporthal Haven. Daar start 22 februari de vaccinatie van 80+ inwoners. Alle inwoners van verpleeghuizen (intramuraal) zijn op 1 dag door de zorggroep gevaccineerd.
Nazorg	In mei opent de zorggroep met bemiddeling van de gemeente in Almere Buiten een extra voorziening om fysiotherapie te geven aan Covid-19 patiënten.

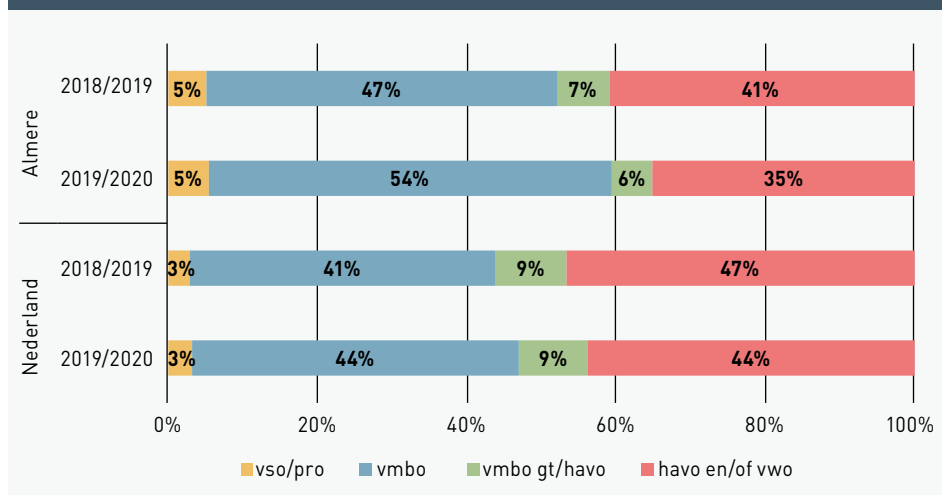
WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- Naar verwachting komt er meer aandacht voor de preventieve kant van de (gezondheids-)zorg en wordt er extra geïnvesteerd op het gebied van (toekomstige) infectieziektebestrijding.

ONDERWIJS EN KINDEROPVANG

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 2: Schooladviezen Almere en Nederland 2018/2019 en 2019/2020 (Bron: DUO)

- Er is meer overleg en samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en partners. Het onderwijs heeft ervaren dat de kinderopvang door flexibiliteit en oplossingsgerichtheid bij kon springen in de noodopvang voor kwetsbare kinderen. Ook schakelen scholen sneller naar leerplicht als ze geen contact hebben met kinderen. En de samenwerking wordt positiever gewaardeerd.
- De schoolsluiting heeft negatieve gevolgen voor kwetsbare kinderen. Zowel voor het signaleren van psychosociale problemen bij kinderen als het voorkomen ervan. De gemeentelijke preventieve activiteiten op scholen vinden nu ook geen doorgang.
- Scholen signaleren dat groepen jongeren die normaliter naar school komen om 'ergens bij te horen' nu andere groepen vinden om zich bij aan te sluiten. Bijvoorbeeld bij straatgroepen.
- Leerlingen met leerachterstanden raken door het onderwijs op afstand meestal verder achterop ten opzichte van de rest. Figuur 2 laat zien dat de schooladviezen ongeveer gelijk zijn gebleven. Er zijn geen gegevens over de leerachterstanden

- Met name in het voortgezet onderwijs zijn vaker motivatieproblemen aan de orde. Daarnaast stromen er straks kinderen uit waar de laatste twee schooljaren niet constant contact mee is geweest vanuit de school.
- Het MBO laat de praktijklessen zoveel mogelijk doorgaan en haalt de kwetsbare groepen naar school. Het HBO heeft bijna geen college en het onderwijs op afstand is beperkt. Er zijn zorgen

hoe deze groep straks uitstroomt naar de arbeidsmarkt.

- Jongeren die studeren op het MBO kunnen moeilijk aan een stageplek komen. Ook worden stages en werkcontracten van jongeren beëindigd.
- Er zijn signalen dat jongeren stoppen met school vanwege schulden (ook van ouders) en gaan werken.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

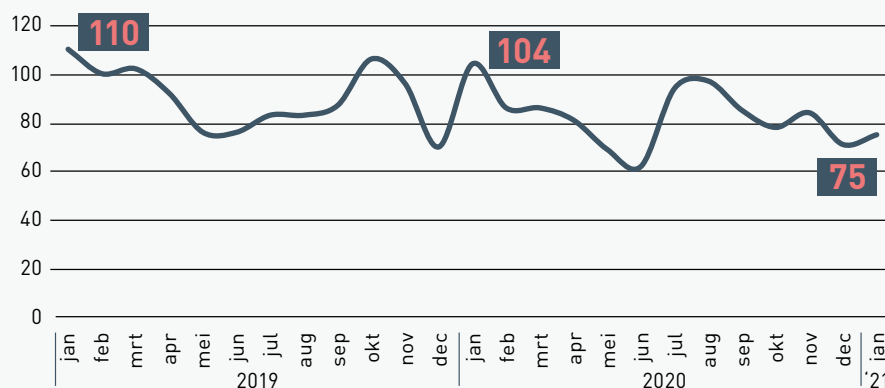
MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Bestuurlijk en tactisch overleg	De gemeente voert geregeld overleg (tijdens de laatste scholensluiting wekelijks) op zowel bestuurlijk als tactisch niveau. Daarin wordt steeds de stand van zaken besproken en voor knelpunten worden gezamenlijke oplossingen gezocht.
De Schoor, inzet bij noodopvang	Inzet van medewerkers bij de noodopvang op school, zodat leerkrachten zich kunnen richten op onderwijs op afstand.
Ministerie van OCW, verstrekken laptops voor onderwijs op afstand	Het ministerie van OCW heeft laptops verstrekt zodat thuisonderwijs ook voor leerlingen zonder laptops mogelijk wordt gemaakt.
Ministerie van OCW, introductie 'Kansrijk Adviseren in groep 8'	Kansarme kinderen lopen kans minder goed te scoren op de eindtoets, omdat zij een leerachterstand hebben opgelopen. Om scholen in het primair onderwijs te ondersteunen bij een zorgvuldige schooladvisering, heeft het ministerie van OCW de 'Handreiking schooladvisering' ontwikkeld. Door specifiek aandacht te vragen voor kansrijk adviseren hoopt men negatieve gevolgen te voorkomen. De advisering moet nog plaatsvinden.
Kwetsbare jongeren	Het onderwijs haalt kwetsbare jongeren zoveel mogelijk naar school.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- In combinatie met het lerarentekort, dat in Almere relatief groter is dan in de G4, wordt het een enorme uitdaging voor het Almeers onderwijs om de effecten van deze crisis terug te dringen.
- Belemmeringen door de crisis kunnen impact hebben op de leerweg van kinderen. Denk aan de schooladvisering van groep 8 leerlingen of leerlingen in het voortgezet of beroepsonderwijs die examens moeten doen. Ook stages of beroepspraktijkvorming konden vanwege corona vaak niet doorgaan.

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 3: Aantal aanmeldingen bij PLANgroep (Bron: PLANgroep)

- Door de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is de groep zelfstandigen beter in beeld bij de gemeente. Hierdoor wordt deze groep goed bereikt om te informeren over bijvoorbeeld de aanvullende inkomensvoorzieningen of schuldhulpverlening. De samenwerking met de afdeling Economische zaken en grondzaken op het gebied van ondernemers en arbeidsmarktbeleid is versterkt.
- Het actieve contact vanuit de aanpak 'Als ik later groot ben' die zich richt op kinderen in armoede leidt tot meer maatwerk in de ondersteuning van kwetsbare gezinnen.
- De samenwerking met maatschappelijk betrokken (private) partijen (de Businessclub Almere City FC, ABN-AMRO foundation en de Nieuwe

Bibliotheek) is versterkt. Dit heeft geleid tot gerichte hulp aan kwetsbare gezinnen, zoals het beschikbaar stellen van laptops en fietsen.

- Er zijn minder aanmeldingen van schuldhulpverlening (zie figuur 3), terwijl de schuldenproblematiek niet minder is geworden. Dit komt waarschijnlijk omdat de loketten maar beperkt bereikbaar zijn.
- De aanvragen voor het Voedsel Loket Almere stijgen, omdat meer mensen gebruik maken van de (voedsel)noodhulp voorzieningen.
- Door de coronamaatregelen zijn onder andere de voorlichtingsactiviteiten over armoede en schuldpreeventie in het Voorgezet Onderwijs aangepast of opgeschort.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Proactief contact met inwoners, werkgevers en maatschappelijke partners	De aandacht en het persoonlijke contact wordt door inwoners en werkgevers gewaardeerd. Hiermee wordt ook de drempel verlaagd om zelf contact op te nemen met de gemeente. Werkgevers die mensen in de banenafpraak in dienst hebben ervaren het meedenken van de jobcoaches als het steuntje in de rug om deze kwetsbare werknemers in dienst te houden.
Publicatie 'Nibud Geldkrant-special Minder inkomen' in Almere Deze Week	In deze special staan financiële tips om de coronaperiode door te komen. Met als doel inwoners te informeren over hoe om te gaan met financiële vraagstukken en waar ze terecht kunnen voor hulp. De krant is door het werkveld gezien als positief initiatief.
Creatieve voedselinzamelacties door de voedselbank en andere noodhulporganisaties	Er zijn verschillende succesvolle en creatieve inzamel- en ophaalacties door de noodhulporganisaties uitgevoerd om de snelgroeiende doelgroep te blijven bedienen. Met de hulp en inzet van bedrijven en inwoners zijn de dreigende tekorten aan voedsel tijdig aangevuld.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- Er wordt een stijging van aanvragen om ondersteuning bij armoede en schulden van 25 à 30% verwacht, zowel onder particulieren als zelfstandigen (prognose CBS/NVVK).
- Een toename van kansengelijkheid onder kwetsbare groepen. Bij kinderen die opgroeien in armoede doen zich sneller onderwijsachterstanden voor. En mensen zonder vaste aanstelling

- (bijvoorbeeld flexwerkers) die hun baan/opdracht verliezen vallen meteen terug op bijstandsniveau.
- Na afloop van de voorliggende voorzieningen wordt er een stijging verwacht van het aantal huishoudens in de bijstand. De stijging hangt samen met de mate en snelheid waarin de economie herstelt.

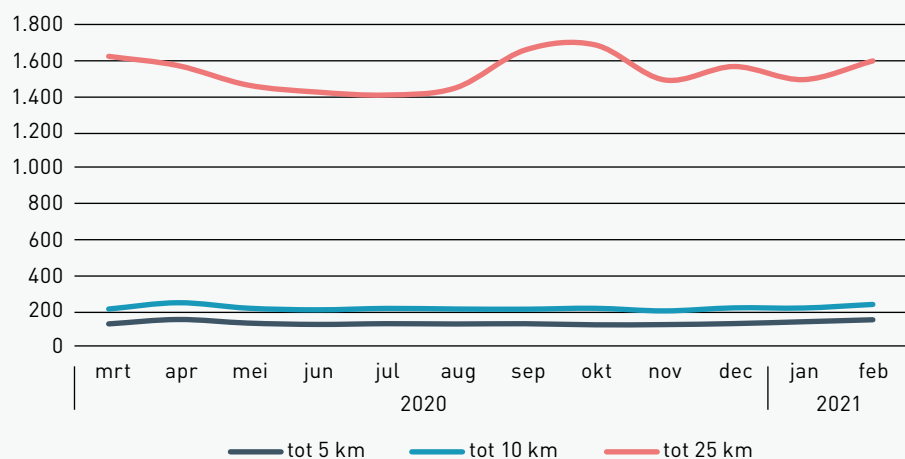

ECONOMIE, WONEN EN MOBILITEIT

BEDRIJVEN EN WERKGELEGENHEID

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 4: Gemiddeld aantal vacatures in Almere en omgeving aangeboden via werk.nl (vanaf 31 maart 2020) (Bron: UWV (werk.nl))

- Het is moeilijker om stageplekken of werkervaringsplekken te realiseren. Werkgevers geven aan de begeleiding niet te kunnen bieden vanwege het werken op afstand, onzekerheid, sluiting of juist door drukte.
- De online bestellingen zijn enorm gestegen, daarom is er een blijvende vraag bij distributiecentra en de logistieke sector naar grond op de Stichtse Kant en elders in Almere.
- Er is een toenemende vraag naar ICT-personeel. Daarom start het ICT Fieldlab in Almere een omscholingstraject voor (bijna) werkloos personeel.

- Tot nu toe zijn er weinig faillissementen in Almere, maar ook landelijk. Bij het afbouwen van de nationale steunmaatregelen wordt verwacht dat het aantal faillissementen toeneemt.
- Het aantal vacatures in Almere is een stuk lager dan voor maart 2020 (zie figuur 4), toen de economie op zijn hoogtepunt was. Het CBS gaf in april 2020 aan dat Almere de hoogste economische groei in Nederland kent over het jaar 2019. In april 2021 worden er nieuwe cijfers over de werkgelegenheid in de provincie Flevoland van het CBS verwacht.

**WAT ZIJN DE MAATREGELEN
OM DE EFFECTEN VAN
CORONA TE VERLICHTEN?**

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Knooppunt Werk Almere	De gemeente heeft samen met Randstad in december een adviesteam opgezet. Het knooppunt Werk Almere verbindt bedrijven met elkaar die (tijdelijke) overcapaciteit hebben met bedrijven die een ondercapaciteit hebben. Om zo te voorkomen dat werknemers een uitkering moeten aanvragen tijdens de coronacrisis. De ondernemers reageren positief op het initiatief.
Crisisdienstverlening door regionale mobiliteitsteams	Rijksoverheid en partners zetten met behulp van 35 regionale mobiliteitsteams een landelijk dekkend netwerk op. Met als doel mensen zoveel mogelijk direct naar nieuw werk te begeleiden en werkloosheid te voorkomen, dan wel zo kort mogelijk te laten duren. Hiermee worden bedrijven ondersteund bij van werk naar werk begeleiding van personeel. De implementatie verloopt gefaseerd. De start voor de regio Flevoland staat gepland in april 2021. Er is een kerngroep (gemeenten, UWV Vakbonden, Werkgeversorganisaties, SBB en onderwijsinstellingen) gestart om het regionale mobiliteitsteam voor te bereiden.
Webinars Ondernemersplein	Het ondernemersplein organiseert webinars waarbij deskundigen ondernemers in nood informeren en scholing bieden. Met als doel ondernemers wegwijs en weerbaar te maken van business van (pre-) ondernemers. Er is belangstelling voor de webinars.
Website gemeente Almere verbeterd	Informatie op de website van de gemeente over steunmaatregelen om ondernemers uit Almere goed te informeren. Het resultaat is 16.000 individuele bezoekers.
Nationale steunmaatregelenpakket voor ondernemers	Er zijn verschillende werkgelegenheid- en scholingsregelingen voor o.a. werkgevers en zzp'ers en financiële tegemoetkomingsregelingen zoals belastingmaatregelen en mogelijkheden om faillissement af te wenden.

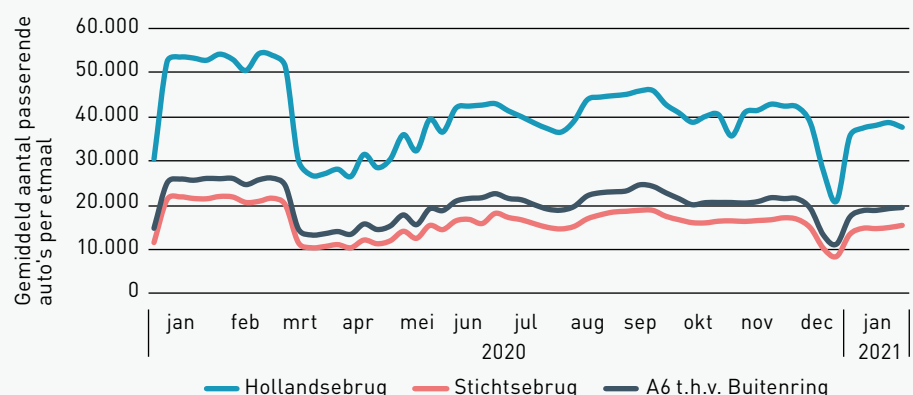
**WAT IS DE
VERWACHTE TREND?**

- Rabobank Research verwacht voor 2020 in Flevoland/Almere geringe krimp in werkgelegenheid. In tegenstelling tot een forse krimp in Haarlemmermeer, Amsterdam en Schiphol, waar veel Almeerders werken.
- Met een vermindering van nationale steunmaatregelen is de verwachting dat veel Almeerders (waaronder zzp'ers) werkloos worden. Oplopende werkloosheid zorgt voor vraag naar ander geschoold werk. De werk-naar-werk-begeleiding, omscholingsprogramma's en advies hierover verloopt via het UWV.

WONEN EN MOBILITEIT

**WAT IS DE ACTUELE
STAND VAN ZAKEN?**

FIGUUR 5: Verkeersintensiteit (beide richtingen) per week (maandag t/m vrijdag) tijdens spitsuren op A6 en A27 (Bron: NDW)

- De vraag naar én bouw van woningen blijft door- gaan. Een aandachtspunt is om het werk met inachtneming van de coronamaatregelen veilig uit te voeren. Controles bij mensen thuis zijn bijvoor- beeld lastiger, net als toezicht op de bouw. Hier- door loopt het aantal handhavingdossiers op.
- Er zijn minder verplaatsingen dan voor corona en er zijn minder drukke spitsen (spreiding van

reizen over de dag). De verkeersintensiteit op de wegen is wel weer gestegen ten opzichte van de eerste en tweede golf. Dit is een landelijke trend (zie figuur 5).

- Er wordt minder gebruik gemaakt van het open- baar vervoer, maar nog altijd wel meer dan het landelijke gemiddelde. En het fietsgebruik is ook gestegen.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Bescherming medewerkers	Bescherming voor medewerkers die in de uitvoering moeten werken, verbeterlag digitalisering zodat werkzaamheden en dienstverlening zoveel mogelijk digitaal door kunnen gaan.
Aanvraag beschikbaar- heidsvergoeding openbaar vervoer bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Vanuit het Rijk wordt geld beschikbaar gesteld zodat het openbaar vervoer kan blijven rijden. Om te voorkomen dat er te veel moeten worden afgeschaald en te zorgen dat vervoersbedrijven de crisis doorstaan.
Haltemarkering op drukke haltes	De haltemarkering moet leiden tot een betere spreiding van reizigers. Er is nog geen evaluatie geweest om te meten hoe effectief de markeringen zijn.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- Naar verwachting groeit de groep mensen die de woonlasten niet langer kunnen betalen door financiële problemen. Dit is nu nog niet terug te zien in de cijfers, door bijvoorbeeld een toename van urgentieaanvragen.
- Vermoedelijk trekt het verkeersbeeld op lange termijn wel bij, maar heeft de coronacrisis een blijvend effect op het mobiliteitsgedrag. Het kan bijvoorbeeld zijn dat mensen ook in de toekomst meer thuiswerken.
- Afschalen van het openbaar vervoer was/is nodig. Het dilemma is dat op de langere termijn rezi- gers voor de auto kunnen gaan kiezen in plaats voor het openbaar vervoer, wanneer de dienstre- geling te lang en te veel wordt afgeschaald.

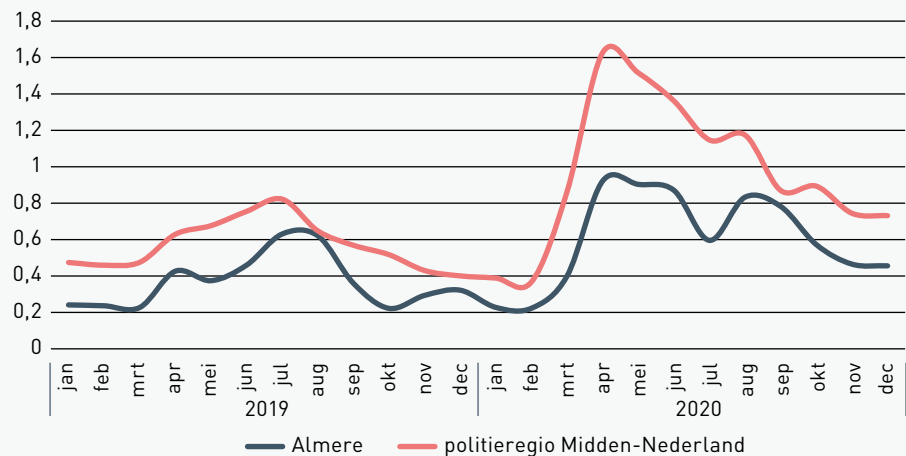

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

HANDHAVING, OVERLAST EN VEILIGHEID

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 6: Aantal meldingen overlast jeugd per 1.000 inwoners in Almere en politieregio Midden Nederland (Bron: Nationale politie (data.politie.nl))

- De 1,5 meter maatschappij is meer geaccepteerd. Als handhavers mensen hierop aanspreken, wordt dit positiever ontvangen.
- Handhaving op de coronamaatregelen is meer informatiegestuurd. Vanuit cameratoezicht en sociale media screening wordt gericht samen opgetreden door handhaving en politie om opstootjes te voorkomen.
- De vraagstukken voor handhaving zijn toegenomen, zoals het handhaven van de coronamaatregelen, overlastmeldingen en afvaldumpingen. Dit legt druk op de capaciteit van handhaving. De afvaldumpingen worden dagelijks met de reiniging opgepakt.
- Afname woninginbraken en andere vormen van traditionele criminaliteit in de woonomgeving (bijv. fietsdiefstal, vernielingen, winkeldiefstal) i.v.m. meer aanwezigheid van bewoners. Het aantal geregistreerde misdrijven zit op een vergelijkbaar niveau als 2017 en 2018. Dit komt vooral doordat criminaliteit zich heeft verplaatst naar de

onlinewereld (een bestaande trend die versneld is door corona). Toename overlast jeugd die bijeenkomt. Er zijn ook meer meldingen door het verbod op samenscholing, zie figuur 6.

- Sinds het ingaan van de avondklok ontstond grotere onvrede, die op sociale media duidelijk zichtbaar was. Er werd opgeroepen tot rellen. Deze zijn uitgebleven, maar dit scheelde niet veel, het broeit wel.
- De onvrede met de coronamaatregelen uit zich ook in Almere in een toename van het aantal demonstraties en betogingen. Dit kunnen ook kleine demonstraties zijn van enkele personen, die nooit het nieuws halen.
- Afname van het draagvlak voor coronamaatregelen, is zichtbaar op sociale media bij o.a. jeugd en bij volwassenen die complottheorieën aanhangen. Vanuit de aanpak radicalisering wordt hier scherp op gelet. Er is in Almere nog geen sprake van een verandering in het radicaliseringsbeeld.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Proactief contact met ondernemers	Het invoeren van click & collect zorgt mogelijk voor rijen, zeker bij winkels met veel producten tegen lage prijzen. Er is één coördinator vrijgemaakt om met ondernemersverenigingen in diverse stadscentra te overleggen.
De ondernemersvereniging heeft het toezicht op deurbeleid gecoördineerd	Als er signalen binnenkomen stemt de ondernemersvereniging dit af met handhaving. Hierdoor hoeft handhaving hier niet volledig op ingezet te worden en is de onderlinge relatie versterkt.
Integrale samenwerking om avondklokrellen en escalaties tegen te gaan	Avondklokrellen tegengaan door samenwerking gemeente, politie, De Schoor, OVSA. Jeugdboa's en jongerenwerk hebben online de situatie gemonitord. Jongeren die opriepen tot verzamelen zijn opgespoord en benaderd. Tijdens de risicomomenten hebben politie en boa's gezamenlijk toezicht en handhaving uitgevoerd.
Voorlichtingscampagnes ter preventie van cybercrime	Extra voorlichtingscampagnes voor burgers en ondernemers om alert te zijn op de risico's van cybercrime. Doel is meer bewustwording bij bewoners en ondernemers over de gevaren van digitalisering.
Politie monitor online wat er leeft onder jongeren	Online monitoren wat er leeft (onder jongeren). Waar mogelijk wordt er vroegtijdig online ingrijpen om escalatie te voorkomen. Deze maatregel lijkt een positieve bijdrage te hebben gehad op het uitblijven van rellen.
Maatregel ministerie J&V Voorlichtingscampagnes opzetten tegen cybercrime	Het ministerie ontwerpt bewustwordingscampagnes op basis van actuele ontwikkelingen in cybercrime. Bijvoorbeeld tegen WhatsApp-fraude, digitale kwetsbaarheden bij MKB. De gemeente Almere is hierbij aangesloten.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- De verwachting is dat handhaving het drukker krijgt met het versoepelen van de maatregelen. Het weer wordt beter, winkels en horeca gaan weer een keer gefaseerd open. Kortom het wordt drukker op straat en dat vraagt om meer inzet en monitoring. Hierdoor zullen reguliere taken weer meer blijven liggen, zoals leefbaarheidsvraagstukken.
- Blijvend verzet tegen de coronamaatregelen bij jeugd, wat zich uit in blijvende dreiging van rellen. Bij volwassenen uit zich het verzet in de behoefte aan demonstraties en aanhangen van radicale complottheorieën. Dit is een aandachtspunt.
- Toename cybercriminaliteit zal zich blijven voortzetten, ook wanneer de coronamaatregelen worden afgeschaald, omdat de gelegeheidsstructuur (waarin mensen blijvend meer thuiswerken en meer online aanwezig zijn) blijvend veranderd is.

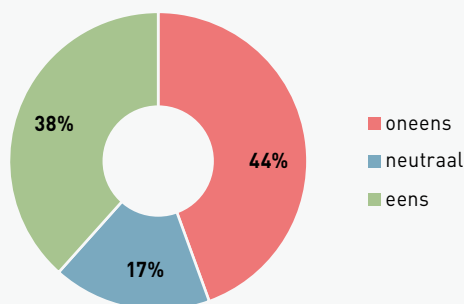

SAMENLEVING EN WELZIJN

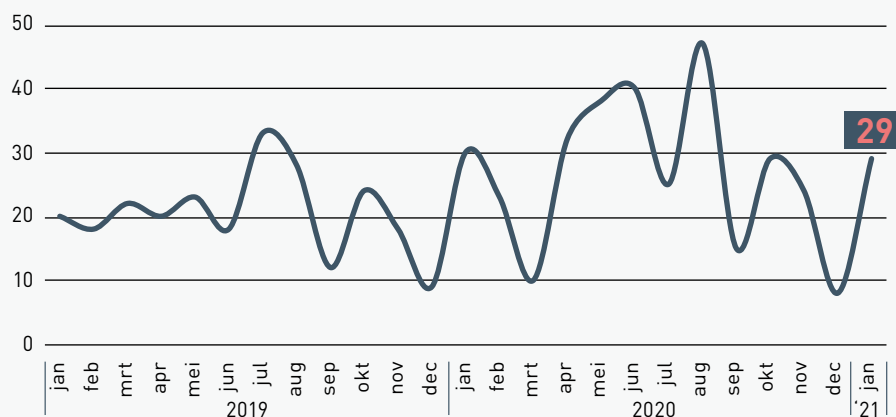
LEEFBAARHEID, WIJKTEAMS EN VRIJWILLIGERSWERK

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 7: Ik voel me eenzamer door de coronamaatregelen (Bron: Coronapeiling Provincie Flevoland, uit de coronamonitor 12 van november 2020)

FIGUUR 8: Aantal aanvragen buurtbemiddeling per maand (Bron: De Schoor)

- In het begin van de crisis voelden meer mensen zich betrokken bij andere mensen. Zo ontstond bredere betrokkenheid van het bedrijfsleven en mensen die zich normaal niet vrijwillig inzetten. Kleine verbindende initiatieven ontstonden onder bewoners: boodschappen doen voor elkaar, praatjes in de straat, koken voor elkaar. Daarnaast zijn er meer bewoners vrijwilliger geworden om vuil te pikken.
- De Schoor signaleert dat de toeloop van vrijwilligers nu minder is, én niet op kan tegen het verlies van vrijwilligers. Maatjesprojecten, buurthuizen etc. draaien op (oudere) vrijwilligers. Die durven nu vaak niet bij elkaar te komen. Er zijn ook voorbeelden dat dat wel gebeurde, maar dat mensen besmet raakten en ziek werden.
- Mensen kunnen elkaar niet meer ontmoeten in hun eigen buurtlokaal. Dit leidt tot alternatieve creatieve oplossingen, maar de alternatieven zijn op lange termijn niet zo goed als mensen elkaar gewoon kunnen ontmoeten.
- Bij ouderen en alleenwonenden zien we in toenemende mate isolement en eenzaamheid. Van hen horen we het gebrek aan perspectief en het gevoel van oneindigheid van het isolement. Figuur 7 laat een toename van eenzaamheid zien door de coronamaatregelen onder volwassenen.
- Bij gezinnen met thuiswonende kinderen en thuiswerkende ouders zien we dat iedereen op elkaars lip zit. Toenemende spanningen en onvermogen om rustig te blijven leiden sneller tot pedagogisch onvermogen en gedragsproblemen.

- Wijkwerkers signaleren meer spanningen in relaties. In afwachting van een scheiding wonen echtparen vaak noodgedwongen langer onder één dak, omdat informele oplossingen (tijdelijk bij vrienden of familie intrekken) in coronatijd niet voor de hand liggen. We zien meer meldingen over onveilige thuissituaties.
- In de laatste lockdown zien we vaker agressief gedrag bij bewoners. Bij de Schoor komen ook meer aanvragen voor buurtbemiddeling binnen (zie figuur 8).

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

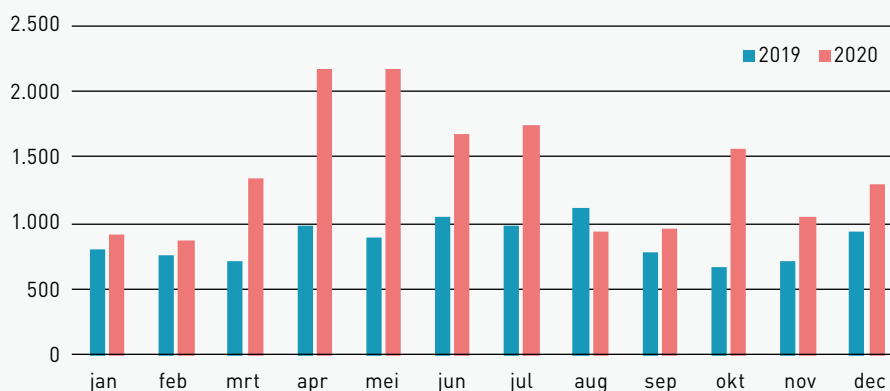
MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Beschikbaarheid van wijkbudget	Het bevorderen van de sociale cohesie, mensen kunnen elkaar blijven vinden middels kleine initiatieven.
Ally Blijft Binnen, kaartenproject en posteractie	Persoonlijke kaartjes en voedselpakket voor wie een poster voor het raam had, om mensen een hart onder de riem te steken.
Maatregel de Schoor: bakkie aan de deur	Langsgaan bij mensen voor een kopje koffie aan de deur om oudere mensen of eenzame bewoners uit huis te krijgen voor een praatje.
Maatregel Buurthopper	Boodschappen langsbrengen bij kwetsbare groepen met als doel elkaar te helpen in tijden van nood.
Omgaan met agressiviteit bij bewoners ten gevolge van de coronamaatregelen	Alle wijkwerkers zijn eind 2020 getraind in het omgaan met emoties en agressie.
Meer initiatieven vanuit de wijkteams om bewoners actief te bereiken.	Wijkteams hebben actief contact gelegd met bewoners door o.a. straatbezoek (in meerdere straten aanbellen bij mensen en informeren naar hun welbevinden), interviews met ouderen en bezoeken van wijkvrijwilligers met een presentje. Rondom de feestdagen zijn kerstpakketten gebracht aan mensen die wat extra's konden gebruiken en zijn -samen met scholen- kerstkaarten bezorgd bij ouderen. Kortom: met kwetsbare bewoners wordt voortdurend contact gezocht om vinger aan de pols te houden.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- De Schoor vreest dat mensen die voorheen vrijwilliger waren, straks niet meer terugkomen omdat zij mogelijk gewend zijn geraakt aan meer tijd voor zichzelf.
- De wijkteams verwachten dat na de lockdown het aantal vragen van bewoners op het gebied van financiën, huiselijk geweld, opvoedvragen, scheidingsproblematiek en huisvesting stijgt.

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

FIGUUR 9: Aantal meldingen per maand over afvaldumpingen, 2020 vergeleken met 2019 (Bron: Gemeente Almere - MRS melddesk)

- Het aantal afvaldumpingen en verkeerd aangeboden afval in de wijken is minder hoog dan tijdens de eerste golf, maar houdt aan (zie figuur 9). Grofvuil had een achterstand, maar die is ingelopen door extra inzet. De gemiddelde wachttijd is weer 2 weken. Op de afvalperrons is het nog altijd drukker dan voor corona en het afstand houden leidt tot lange wachtrijen voor de auto's.
- Het gebruik van de buitenruimte is toegenomen. Dat houdt ook in dat men meer waarneemt in de openbare ruimte en tegelijkertijd de openbare ruimte opnieuw gewaardeerd wordt in Almere.
- Er zijn meer meldingen openbare ruimte, vooral wegens afvaldumpingen, maar ook wegens meer verzoeken aan Stadstoezicht. De toon van de meldingen lijkt feller dan aan het begin van de coronacrisis.
- Verder zien we dat er meer vraag is naar (met name wilde) dierenopvang, enerzijds wegens de egelziekte en anderzijds wegens een toename van mensen in de natuur.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Afstemming hotspots afvaldumpingen	Er is dagelijks afstemming Handhaving over de hotspots. In de eerste golf was dit lastiger, nu is duidelijk waar de hotspots liggen en wordt er gericht gereden.
Scenario's eventuele nieuwe besmettingsgolf	Stadsreiniging maakt scenario's op basis van het personeelsbestand en het aantal wagens om te kijken wat bij een nieuwe golf de maximale dienstverlening kan zijn en waar eventueel moet worden afgeschaald.
Groenonderhoud op orde	De Tomingroep (dagelijks verzorgend groenonderhoud) heeft veel last gehad van de crisis, met name rondom de inzetbaarheid van kwetsbaar personeel. Dit heeft in 2020 geleid tot ingrijpen vanuit de gemeente in de geleverde kwaliteit. Er wordt ambtelijk en bestuurlijk hard gewerkt om herhaling te voorkomen. Dat het groenonderhoud op het juiste niveau is, moet zichtbaar worden in maart/april 2021.
Looproutes en zichtbare 1,5m maatregelen in de openbare ruimte	Er zijn diverse interventies geweest om de openbare ruimte, vooral in de centra, logischer in te delen. Drukke plekken zijn afgesloten of beter handhaafbaar gemaakt met hekwerken; de skatebaan in Buiten en gronddepots wegens motorcrossers.
Ondernemersverenigingen en vastgoedeigenaren werken samen in centra	In de stadscentra is samen met de winkeliers gekeken hoe we de bezoekers zo verantwoord mogelijk kunnen laten bewegen in de openbare ruimte en in de winkels.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- In het voorjaar zullen mensen weer meer naar buiten willen en zullen de maatregelen herijkt moeten worden op de dan geldende richtlijnen en regels.
- In het voorjaar wordt ook de tuin onder handen genomen. In maart worden de bladkorven weer geplaatst. Maar in combinatie met een volgende golf zou dat problemen kunnen geven met dumpingen.

CULTUUR, VRIJE TIJD EN SPORT

WAT IS DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN?

- De culturele organisaties steunen elkaar, nu iedereen in een 'noodsituatie' zit. Er is meer saamhorigheid binnen de Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur (ABC). Ook ervaren de organisaties steun van het Almeerse publiek.
- Dankzij het steunpakket van het Ministerie van OCW hebben we het Coronapakket Cultuur kunnen samenstellen. Dit biedt culturele organisaties steun om in deze tijd te overleven en te transformeren naar een nieuwe tijd waarin andere concepten (digitale presentaties, podcasts, streamen van voorstellingen) en verdienmodellen nodig zijn. Vooral dit laatste biedt culturele instellingen weer perspectief.
- Het aantal organisaties dat overlevingssteun aanvraagt in het Coronapakket Cultuur, dus organisaties die het financieel zwaar hebben, is rond de 10 van de 28 organisaties die deel uitmaken van de ABC.
- Het uithoudingsvermogen wordt op de proef gesteld. Het is voor culturele organisaties (sommige dreigen failliet te gaan) en individuele kunstenaars moeilijk om de energie te behouden en naar de toekomst te kijken. Ook zijn culturele organisaties bang dat publiek/cursisten/vrijwilligers wegblijven na corona.
- De amateurverenigingen geven aan dat ze het mentaal zwaar hebben. Juist deze verenigingen zijn gestoeld op gezelligheid, aandacht en steun. Veel verenigingen zijn andere ruimten gaan huren om op 1,5 meter afstand te repeteren, maar dat is op dit moment ook niet mogelijk.
- De financiële positie van sportverenigingen verslechtert, terwijl de kosten deels doorlopen. Er zijn namelijk maar beperkte buitensportmogelijkheden en er worden geen amateurwedstrijden gespeeld. Hierdoor zeggen leden soms hun contributie op, of willen reeds betaalde contributie terug. Ook zijn de kantines al langere tijd gesloten.

WAT ZIJN DE MAATREGELEN OM DE EFFECTEN VAN CORONA TE VERLICHTEN?

MAATREGEL	KORTE OMSCHRIJVING AANPAK
Coronapakket Cultuur	Het steunpakket bestaat uit coulance met betrekking tot het niet behalen van prestaties om te voorkomen dat organisaties omvallen en om organisaties te steunen bij het naleven van de maatregelen en transformatie naar andere concepten.
Steunpakket voor de lokale culturele infrastructuur (algemene uitkering) door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap	Dit betreft een groot steunpakket om gemeenten te helpen de lokale culturele infrastructuur te steunen. Het ministerie van OCW steunt in de breedte en er zijn geen specifieke prestaties aan verbonden.
Cultuurregeling Corona van de provincie Flevoland	Er is maximaal 2.500 euro beschikbaar gesteld voor culturele organisaties die aanpassingen moeten doen van culturele producties. Daarnaast is er maximaal 25.000 euro voor reeds structureel gesubsidieerde organisaties voor aanpassingen aan culturele producties. Om te stimuleren om cultuur doorgang te laten vinden, ondanks de coronamaatregelen. Alle maatregelen samen (dus ook van OCW en de gemeente) maken dat er weinig faillissementen zijn.
Communicatie over regelingen	De gemeente informeert de sportverenigingen over de rijksmaatregelen, waar zij aanspraak op kunnen doen.
Maatregel buurtsportcoaches in opdracht van de gemeente	Op verzoek van de gemeente wordt er gericht inzet gepleegd op de playgrounds voor kwetsbare doelgroepen door de buurtsportcoaches. Met als doel kwetsbare doelgroepen in beeld én actief te houden.
Maatregel sportakkoord Almere, corona doorstart bijdrage	Eind 2020 is via het Lokaal sportakkoord de mogelijkheid geboden om 750 euro aan te vragen door alle sportaanbieders in Almere. Hier is 46 keer gebruik van gemaakt. Het doel is een financiële verlichting voor sportaanbieders.

WAT IS DE VERWACHTE TREND?

- Dankzij het Coronapakket Cultuur is de verwachting dat er verschillende partijen door de crisis komen. Maar voor individuele kunstenaars of cultureel ondernemers zal het zwaarder zijn. Het algemene beeld is dat veel evenementen organisatoren en zzp'ers de cultuursector vaarwel hebben gezegd.
- Het Coronapakket Cultuur is eindig. Als er dezelfde type aanvragen binnenkomen worden er gesprekken gevoerd hoe culturele partijen kunnen samenwerken, door bijvoorbeeld apparatuur voor digitale kunstvormen te delen.
- Het aantal faillissementen in de vrijetijdssector zal oplopen.

KCC TOP5

TOP 5 ONDERWERPEN KLANTCONTACTCENTRUM JANUARI 2021

1

Burgerzaken, de balie is vanwege corona beperkt open en de meeste telefoontjes gaan over reisdocumenten, rijbewijzen, verhuizingen etc. In januari 2020 gingen 4.800 telefoontjes over Burgerzaken ten opzichte van 8.000 telefoontjes in januari 2021.

2

Grofvuil, meldingen over grofvuil dat wel aangemeld is, maar niet opgehaald

3

Woonlastenfonds, elk jaar komt de beschikking in januari.

4

Zorg, hulp wordt vaker stopgezet vanwege corona, maar mensen betalen wel een eigen bijdrage via CAK

5

Uitkeringen, bij werk en inkomen is een lichte stijging van aanvragen te zien.

We zien hier bij een aantal onderwerpen een duidelijke relatie met corona, enerzijds omdat de dienstverlening van de gemeente Almere problemen ondervindt door de coro-

namaatregelen en afvaldumpingen. Anderzijds omdat in het leven van inwoners zelf de gevolgen van corona te merken zijn.

COLOFON

Teksten en grafieken

Unit Strategie, team Onderzoek & Statistiek en de Raadsgriffie

Vormgeving en fotografie

Communicatie, team Reactie en Creatie

Contact

cmvankeulen@almere.nl

Dit is een uitgave van de gemeente Almere. Gebruik van de gegevens is toegestaan met bronvermelding.

Gemeente Almere

